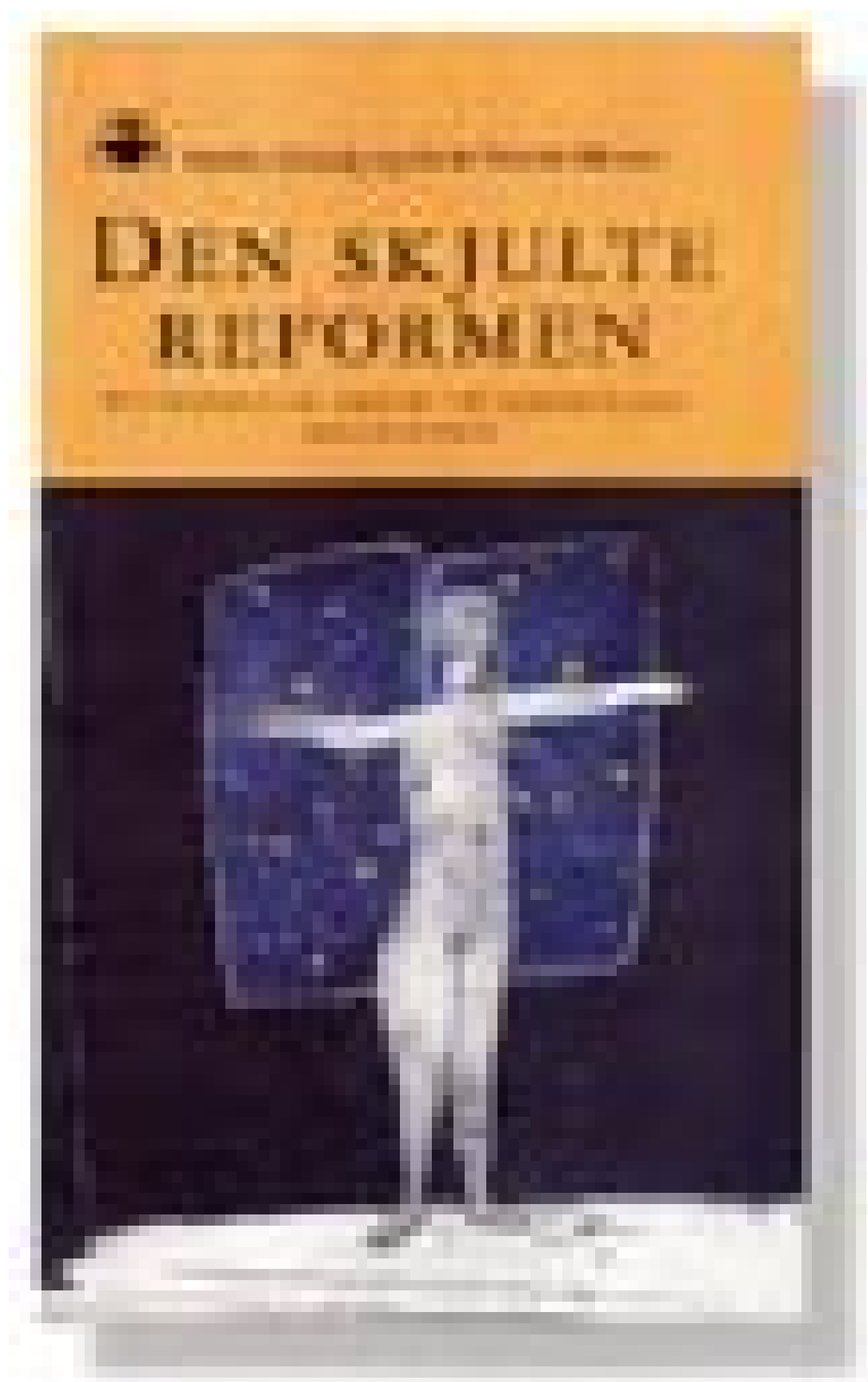

Hjemme best?

BOKOMTALER

Neppe noen ideologisk strømning har preget norsk helse- og sosialpolitikk de siste årene så sterkt som omleggingen fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg. Omleggingen har berørt store klientgrupper, som sjablongmessig tilhører tre hovedgrupper, nemlig eldre med pleiebehov, psykiatriske langtidspasienter og psykisk utviklingshemmede. For alle tre gruppene gjelder at avinstitusjonaliseringen startet som en forbedring, båret frem av idealistiske fagpersoner og pårørende, og har fortsatt som byråkratisk-økonomisk ideologi uten fleksibel tilpasning til den enkelte brukers behov og ønsker.

Boken tar mål av seg til å analysere denne utviklingen for alle de tre nevnte brukergruppene samlet og med vekt på den enkelte brukers mestringsstrategier. Forfatterne er sosiologer, den ene også sykepleier, hvilket skulle gi gode forutsetninger for å løse oppgaven. De leverer grundige beskrivelser av enkeltindivider som enten har hatt glede av eller er blitt ofre for avinstitusjonaliseringen. Både hjelpere og pårørende vil nok kunne nikke gjenkjennende. Jeg hadde særlig sans for deres reflekterte drøfting av balansegangen mellom autonomi og paternalisme.

Likevel savnes noe. Her er mye beskrivelse og lite analyse. Boken bygger på forfatternes hovedfagsoppgaver i sosiologi, men materialene deres er ikke klart beskrevet. Det er ofte vanskelig for leseren å se hvilke påstander forfatterne mener å ha empirisk belegg for og hvilke som er mer personlige overbevisninger. Jeg overraskes også over at forfatterne ikke med ett ord drøfter konsekvensene av den nedbyggingen av kompetansemiljøer som i alle fall delvis har fulgt i avinstitusjonaliseringens kjølvann.

Boken burde være obligatorisk lesing for planleggere som reservasjonsløst påberoper seg faglig støtte for at ”de gamle”, ”de psykisk utviklingshemmede” og ”de psykiatriske langtidspasientene” har det best hjemme. Den som ønsker å studere den boliggjorte omsorgen mer i dybden, bør også lese boken, men da som supplement til andre kunnskapskilder.

Torgeir BruunWyller

Medisinsk klinikk

Aker sykehus

Publisert: 10. mai 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juli 2026.